

Inflasjonsmål for Norge?

Professor Lars E O Svensson har på oppdrag fra Norges Bank skrevet en artikkel om ovennevnte, publisert bl a i *Økonomisk Debatt* nr 8 1997. Den norske sentralbanken har nok fått den konklusjon som ønskes. Dens funksjon og rolle vil bli mye mer interessant med et inflasjonsmål og større selvstendighet enn i dag, hvor arbeidsmarkedet og lønebildningen holder inflasjonen under kontroll. Artikkelens hovedbudskap er ikke oppsiktsvekkende og forfatterens akademiske kompetanse udiskutabel. Når en ikke eksplisitt har sysselsettingen som hovedmål og noe en kan påvirke, blir dette lett en nokså standard eksersis blant økonomer.

Det er her mange synspunkter som fortjener å diskuteres, ikke minst relevansen av de teoretiske resonnementene. Det som ga meg lyst til en kort straxkommentar er at Svensson synes å gi nokså bombastiske råd uten at artikkelen røper særlig kunnskap om situasjonen og virkemåten for norsk økonomi, fram til nå. Det er vanskelig å se at "doktoren har vurdert pasienten".

For meg synes det å være et elementært krav at den som anbefaler et nytt regime drøfter dets styrke og svakhet i forhold til det eksisterende. Mistanken om begrenset kjennskap til Norge kommer også når forfatteren tre steder uttrykker førvåning over at det ikke finnes noen debatt om disse spørsmål i Norge. Denne observa-

sjonen virker direkte feilaktig. Det har både faglig og politisk vært en ganske livlig debatt om dette det siste året. (Se bl a *Sosialøkonomen* nr. 5 og 8 1997).

Det som førvåner er nok snarere at det er så få som deler Svenssons og sentralbankens syn. Flere har nok argumentert for å nyansere fastkurspolitikken, men da utfra en mer tidsbestemt frykt for overoppheting av norsk økonomi enn de mer strukturelt betonte argumenter Svensson fremfører.

Det har igjen sammenheng med de argumenter som særlig reises mot overgang til inflasjonsmål og som Svensson burde drøfte:

1. Det vil svekke grunnlaget for den type lønebildning som i Norge har gjort det mulig med en tilvekst (BNP utenom olje) på 3–4 pst. over mange år, lav og sterkt fallende arbeidsledighet uten høyere inflasjon enn i omverdenen.
2. Et regimeskifte gir en risk for sterk(ere enn også sentralbanken kanskje ønsker) nominell appresiering som umuliggjør målet om å opprettholde industrisysselsettingen.
3. Risken for at sentralbanken overdriver sin inflasjonsbekjempelse, slik det er gjort Tyskland (og kanskje Sverige?). Svensson er jo inne på problemene med å definere og operere inflasjonsmålet. I Norge vil en gitt reduksjon i inflasjonen gjennom pengepolitikken innebære særlig sterke utslag i vekselkursen fordi renteendring isolert gir liten effekt på det makroøkonomiske forløpet.

Svensson nevner selv et viktig forbehold når han skriver om andre land: "Erfaringene med inflasjonsmål gjelder hittil en

STEIN REEGÅRD är chefekonom i norska LO sedan 1993, med tidigare erfarenheter från bl a Finansdepartementet och Näringsdepartementet. Han har särskilt arbetat med lönebildningsproblem och makroekonomisk politik.

altfor kort periode til at sikre konklusjoner om kursstabiliteten kan dras”.

Svensson legger stor vekt på at ”land med tydelig delegering til en selvstendig sentralbank har hatt større fremgang enn andre i å holde inflasjonen i sjakk uten å ofre noe annet mål...”. Men da burde han vel kommentere at i denne kategori kommer også de med fastkursregimer.

Det kunne da være nærliggende å kommentere de nærstående land som har utmerket seg i det siste med en gunstig markroutvikling. Ved siden av Norge er det særlig Danmark og Nederland, alle med utpregede fastkurssystemer.

Det virker også nokså spesielt som Svensson gjør, å sidestille land som Tyskland og USA som eksempler på land som ”lykkes i konjunkturstyringen”. At den høye ledigheten i Tyskland ikke gjør større inntrykk, gjør det lett å mistenke at forfatteren ikke aksepterer det som for norsk politikk er hovedmålet: full sysselsetting uten å anvende oljeinntekter som betyr nedbygging av konkurranseutsatt sektor. Lav inflasjon er et middel til å oppnå dette, men ikke målet i seg selv.

Referenser

Svensson, L E O, [1997], ”Växelkursmål eller inflationsmål för Norge?”, *Ekonomisk Debatt*, årg 25, nr 8, s 461–472.